

GYÖRGY SZABÓ

DIE KANONISCHE VISITATION DES TRANSDANUBISCHEN REFORMIERTEN BISCHOF JAKAB TORKOS VON 1747

Unsere Studie befaßt sich mit den vom transdanubischen reformierten Bischofs Jakob Torkos (1711–1785) im Jahre 1747 durchgeführten Kirchenbesuchen sowie dem über die generelle Kanonische Visitation angefertigten Protokoll, welches das Handschriftenarchiv der Hauptbibliothek der Transdanubischen Reformatischen Diözese (Pápa) aufbewahrt. Das über die Visitation angefertigte Protokoll (überwiegend in der Handschrift des Bischofs) bereichert unsere bisherigen Kenntnisse über die Kirchen- und Kulturgeschichte des 18. Jahrhunderts im bedeutenden Maß. Die Regierung Jakob Torkos's, Bischof ab 1747, fällt in den unheilswangersten Zeitabschnitt der Geschichte der Diözese. Eine ganze Reihe uralter Gemeinden lösten sich auf oder verwaisten im Verlauf der von der Habsburgermacht unterstützten im Verlauf der von der Habsburgermacht unterstützten und sogar als Staatsinteresse betrachteten „stillen Gegenreformation“. Die protestantische Kirchenpolitik des theresianischen Zeitalters verursachte auch der reformatischen Kirche großen Schaden. Das zeigte sich in der Bildung der Pfarrer, auf diesem Gebiet konnten wir keinen geringen Niveauverfall gegenüber früher feststellen. Die so bedeutende protestantische Peregrination wird zurückgedrängt, die Schulen

leben in ständiger Existenzunsicherheit, die Schulen leben in ständiger Existenzunsicherheit, die Zahl protestantischer Druckereien ist minimal. Die vorhandenen (z.B. Debrecen) sind gezwungen, ihre Bücher mit falschem Impressum herauszugeben, um so die rege Aufmerksamkeit der stets sprungbereiten katholischen Zensoren zu überlisten. Und unter den so veröffentlichten Büchern befinden sich viele puritanischer Verfasser.

Die reformatische Geistlichkeit und Bücherkultur des fernen Siebenbürgens und in der Gegend links der Theis gab der sich in bedrängter Lage lebenden Transdanubischen Kirche geistig-seelische Stärkung. Der lebendige Glaube der ihre Pfarrer, Kirchen und Schulen verlierenden, „verwaisten Gemeinden“ ist die schönste Manifestation der protestantischen Frömmigkeit des 18. Jahrhunderts. Die „hirtenlose Herde“ liest die Bibel, singt Psalter, liest gemeinsam puritanische Bücher und betet, so den „reformatischen Geist“ bewahrend.

Jakab Torkos besucht alle Gemeinden der drei Bezirke der Transdanubischen Diözese (Kirchenbezirk Veszprém, Kirchenbezirk Peremarton und Kirchenbezirk Somogy), die Seelsorge und Kirchendisziplin praktizierend. Im Verlauf

der Visitation weiht er ungeweihte Priester durch Handauflegen. Wo notwendig stärkt er die Schwachen und eben straft er die Sünder. Dieser 36-jährige Bischof praktiziert seine bischöfliche Würde mit ungewöhnlich seltener Vehemenz aus und erfüllt seine Aufgabe. Er wird einer der größten Bischöfe der transdanubischer reformatischen Diözese. Jedoch ist seine Situation nicht leicht. Der Bestand der Kirche ist in Gefahr. Der Obergespan des Burgbezirks Veszprém ist jedoch der wegen seines Rekatholisierungsfanatismus bekannte katholische Bischof von Veszprém's Márton Padányi Biró, der alles unternimmt um die protestantische Glaubensfreiheit zu beseitigen. Gegen ihm und mit der klerikal beeinflussten Bürokratie des Hofes muß er den Kampf auch aufnehmen. Er tut es mit Erfolg, durchstehen doch fast zwei Drittel der transdanubischen reformatischen Gemeinden ziemlich unbeschadet diesen schweren Zeitabschnitt, der mit der Tronbesteigung Joseph II. endete.

Unsere Studien möchten die Aufmerksamkeit auf die auch aus kirchen- und kulturgeschichtlicher Sicht unverzichtbaren Quellenmaterialien kanonischer Visitationen lenken, sowie die unaufschiebbare Notwendigkeit ihrer Aufarbeitung und Textveröffentlichung.

KÖRMENDY JÓZSEF

A VESZPRÉMI PÜSPÖKI URADALOM VESZPRÉMI JAVAINAK KAMARAI ÖSSZEÍRÁSA AZ 1773. ÉVI SZÉKÜRESEDÉS IDEJÉN. III. RÉSZ

A veszprémi püspöki uradalomhoz tartozó Hajmáskér községben 17 7/8-os jobbagytelek van.

A községben a következő uradalmi házak találhatóak:

1. A községen kívül, a templomon túl kelet felé van a juhászbérlő kőből épített háza, melynek padozata fenyődeszka, tetőzete szalmával fedett; van benne két szoba, mindegyik két ablakkal és vörös színű kályhával, zárral ellátott két ajtóval. A szobák között van a konyha tűzhellyel és kemencével. Az épület alatt pince van kő bejárattal, kapuval és zárral, kamra üveg nélküli ablakkal és ráccsal. A kocsik számára szín, (továbbá) sövényből készült istállók. A juhakol nyugatról keleti irányban fekszik, melynek hossza 30 öl, szé-

lessége 4 öl deszkából készült kettős kapuval, kőből épült. A szérűskertben, melynek szélessége és hosszúsága 50 öl a juhok számára vesszőből készült helyiségek találhatóak. A szérűskertnek ezen a részén alkalmas hely van a széna tárolására. A legeltetésre engedélyezett juhok száma 400 és azoknak bárányai, eltartásukra szolgál 12 szekérnyi rét, 25 mérőnyi szántó és 12 szekér szalma. A juhász az uradalomnak évente fizet 100 font vaját és 300 forintot.

2. A falu közepén áll egy másik urasági ház kőből, melynek hossza 9 öl, szélessége 3 és fél öl. A padozata deszkával van borítva, teteje szalmával fedett, amelyben van kamra két ablakkal és ugyanennyi ráccsal; konyha tűzhellyel és kemencével,

egy kicsi szoba tűzhellyel, rács nélküli két ablakkal. Mészárszék kettős ajtóval. Ebből a szobából az utcára kis nyílás van, amelyen ki lehet adni a húst, ablaktábláit belülről két vas-horog tartja. Az udvar felé a mészárszék teteje két oszlopra ki van nyújtva: ez alatt vágják le a marhákat, az alja padlóval fedett.

A mészárszékért és házért az uradalom évi 10 Ft bért kap.

3. Kétkerekű fából és sövényből készült malom (amelyhez kisméretű kocsiszín van hozzákapcsolva) belső pitvarral és kettős ajtóval. Ebben van 3 láda a gabona tárolására, egy edény hasonlóképpen a gabona részére, 3 fazekas korong, 2 vasból készült gerendaszorító, 1 vasdorong, 2 keresztvas, 3 kulcs, 1 pöröly, 2 lisz-

testeknő, 1 nagy és 1 közepes garat, 2 malomkő. Mindez az uradalom tulajdona.

4. A másik malom 1764-ből való, három köves. Az uradalom építtette kőből, amelyért az uradalom 120 Ft bérletet kap.

5. A faluban az uradalom által épített kocsmá nincs. A valóságban Szt. György ünnepétől Szt. Mihály ünnepéig az uraság borát a községi kocsmában mérik.

6. Van egy másik kocsmá a hídon túl a veszprémi út mellett, amely csak egy pincéből áll, 25 pozsonyi akó (bor) befogadására alkalmas; van (még) egy földalatti szoba is, amely lakásra nem alkalmas. A többi épület a bérlőé, aki az uradalomnak évenként 100 Ft árendát fizet.¹

AZ ÖRÖKÖS JOBBÁGYOK NEVE ÉS VAGYONI ÁLLAPOTA

1 = Fiúk száma, 2 = Jobbágytelek nagysága. Pozsonyi mérő nagyságú szántó: 3 = Postfundualis telek, 4 = Irtásföld. Szekérhozamú rét, 5 = Háztelekhez tartozó, 6 = Irtásrét, 7 = Kapás szőlő, 8 = Ló, 9 = Őszvér, 10 = Ökör, 11 = Tehén, 12 = Űsző, 13 = Tinó, 14 = Juh, 15 = Bárány, 16 = Koca (anyasertés), 17 = Malac, 18 = Méhkaptár

Telkes jobbágyok neve	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Péter István	5	1/8	8	8	1	1/8	1	-	2	4	3	1	2	-	-	3	2	-
id. Buday János	3	3/8	26	8	2/8	1	4	-	-	4	2	1	2	-	-	1	3	-
-Zergy István	3	4/8	32 1/2	8	1	1	-	2	-	4	2	2	2	-	-	3	-	-
Péter Mihály	-	4/5	30	-14	1	1	-	3	1	6	4	2	2	-	-	2	4	-
Kiss Ferenc	1	4/8	30 1/2	20	1	1	-	2	-	4	3	2	1	25	-	2	4	-
Buday Mihály	1	5/8	37 1/2	8	1	1 1/2	3	3	-	4	2	-	2	-	-	2	3	-
id. Zergy Mihály	3	3/8	19	9	1	2	1	2	1	-	-	-	-	44	-	1	3	-
Zergy György	2	3/8	19	5	1	1/2	2	2	1	2	1	1	1	-	-	2	2	-
id. Sury Mihály	-	4/8	34	6	1	3	4	-	-	6	2	1	2	-	-	1	4	-
Osvald Mihály	-	4/8	32 1/2	4	1	1	2	2	-	4	2	-	3	-	-	1	3	-
Buday Ferenc	3	5/8	37	4	1	1 1/2	2	-	-	4	2	-	1	-	-	2	2	-
Nagy Mihály	-	3/8	20	6	2/4	1	-	-	-	2	1	2	-	-	-	2	-	-
Gaal János	2	4/8	30	5	1	2	1	2	1	4	2	4	1	-	-	2	3	-
Simon Mihály	1	3/8	19	5	1	1	1	2	-	2	2	2	-	-	-	1	3	1
Fehér Mihály	2	1/8	8	1 1/2	2/4	2/4	2	2	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
özv. Szabó János	2	1/8	7	-	2/4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Takács István	-	1/8	8	1	2/4	-	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Vaczko János	-	1/8	8 1/2	4	2/4	-	-	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Kocsis János	1	1/8	8 1/2	3	-	-	-	-	-	2	2	2	-	-	-	1	-	-
Gaal Mihály	3	1/8	8	-	2/4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fülöp János	-	3/8	21 1/2	2	2/4	2	-	2	2	-	1	4	-	-	-	-	2	-
Zergy Ferenc	2	1/8	11	-	2/4	2/4	-	8	-	-	1	-	1	-	-	-	2	-
Fülöp István	2	1/8	18	5	1	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Nagy Sámuel	1	1/8	12 1/2	2	1	2/8	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	2	-
Buday Sámuel	-	4/8	33	14	1	1	4	2	-	2	5	-	5	-	-	1	3	-
Simon Márton	1	3/8	21 1/2	2	2/4	-	2	-	-	4	2	1	-	-	-	2	-	-
Surányi István	4	5/8	38 1/2	5	1	2	-	6	2	3	-	-	-	-	-	3	2	-
id. Sury Mihály	-	5/8	38 1/2	8	1	3	-	-	-	4	1	1	-	-	-	1	2	-
Bor János	-	3/8	20 1/2	3	1	2/8	-	-	-	4	1	2	-	-	-	1	1	-
Kiss Mihály	-	3/8	25	10	2/4	-	-	-	-	4	1	2	-	-	-	2	4	-
László János	-	3/8	25	10	2/4	-	-	-	-	4	1	2	-	-	-	2	4	-
Fülöp György	3	2/8	15 1/2	3	2/4	2	2	-	-	2	2	-	2	-	-	4	-	-
Zergy Mihály	2	3/8	21	7	2/4	1	1	2	-	4	2	2	-	-	-	1	3	-
Horváth György	2	6/8	50	6	1	3	2	-	-	6	2	-	2	30	-	2	3	1
Csillagh Imre	-	3/8	21 1/2	8 1/3	2/4	3	2	-	-	4	-	2	-	-	-	1	3	-
Csillagh Péter	2	2/8	18	3 1/3	2/4	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	2	-
ifj. Buday János	3	2/8	17 1/2	5	1	1	1 2/8	-	-	3	1	2	2	-	-	2	1	-
Szabó Ádám	-	3/8	19	4	1	1	-	2	1	2	1	-	-	-	-	2	1	-
Zergy János	2	5/8	38	7	1	1	2/8	-	-	6	2	2	-	-	-	5	-	-
Csillagh Ferenc	1	2/8	18	4 1/3	1/8	2/8	-	-	-	2	1	1	-	-	-	1	-	-
Zergy Mihály	1	2/8	13	6	2/4	-	-	-	-	4	2	1	1	-	-	2	-	-
Vörös György	2	1/8	8	1	2/4	-	-	2	-	-	2	-	3	-	-	1	1	-
Farkas Mihály	1	1/8	8	1	2/4	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-
Vörös István	-	1/8	10	6	2/4	-	-	2	-	-	1	1	1	-	-	1	1	-
Simon Péter	1	3/8	21 1/2	2	2/4	-	1	-	-	4	-	1	2	-	-	1	-	-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Házasszellérek:																		
Takács János	–	–	–	1	–	–	–	2	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–
Domokos János	1	–	–	3	–	–	1	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bognár Ferenc	1	–	–	4	–	–	–	2	1	2	3	1	1	–	–	1	3	–
Simon János	1	–	–	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Buday Ferenc	1	–	–	10	–	1	–	–	–	2	–	–	1	–	–	–	–	–
Molnár Pál	–	–	–	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kovács Mihály	4	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	–
Farkas Pál	2	–	–	8	–	–	–	–	–	2	1	1	–	–	–	2	–	–
Simon Ferenc	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–
Surányi György	2	–	–	3	–	–	–	–	–	2	1	1	–	–	–	1	2	–
Gaál István	3	–	–	8	–	–	–	2	–	2	2	–	–	–	–	1	–	–
Fülöpp Péter	–	–	–	6	–	2/8	3	–	–	2	–	1	–	–	–	1	–	–
özv. Tóth Jánosné	2	–	–	–	–	–	–	–	–	2	1	–	1	–	–	–	–	–
Cs(a)táry György	1	–	–	3	–	–	–	–	–	2	2	1	1	–	–	3	–	–
Horváth Márton	5	–	–	10	–	–	–	2	–	–	2	6	1	–	–	1	1	–
Harangozó Mihály	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–
Ezekon kívül van két bérlő, akiknek mindegyike adó és szolgáltatás címén fizet az uradalomnak 6 Ft-ot.																		
Tombos János	1	–	–	3	–	–	–	–	–	–	2	2	–	–	–	1	–	–
Horváth János	1	–	–	5	–	–	–	2	–	–	1	–	–	–	–	1	–	–

Ezekon kívül vannak még Fülöp nevezetű nemesek, akik úrbéri terhek mellett 2 7/8 sessiót használnak tartozékaikkal együtt, a b.e. Koller Ignác püspök által 1765. aug. 24-én kiállított és általuk bemutatott szerződés alapján.

A kert sövényvel kerítve: van benne 2 szekér szénát termő rét, szilva és almafák, melyeknek termése az uradalomé. Kenderföld 1 pozsonyi mérőnyi, 5 szekér szénát termő urasági kaszáló.

Ezen felül a juhásznak szerződésileg van 12 szekér szénát termő urasági rétje, és 25 pozsonyi mérőnyi szántója.

Hajmáskér községben a jobbágyok szolgáltatásainak összesítése:

Robotköteles telek: 17 7/8

Árendás telek: –

Robotköteles házas zsellér: 16

Robotköteles háznélküli: 7

Robotköteles árendás házas zsellér: 2

Robotköteles háznélküli: –

Természetbeni szolgáltatás:

robot 2441 3/4 nap,

kenderfonás 110 1/2 fontnyi,

Füstpénz és árenda címén fizetnek készpénzben 81 Ft 06 1/4 den.

Külső bérlők:

Szigly György juhász után szerződés szerint

300 Ft

ugyanó fizet száz (csomó) vajat

20 Ft

Kabay János mészáros a mészárszékért

100 Ft

Bellics György vendéglős a 6 sz. vendéglő után

100 Ft

Perger Ádám veszprémi pék 3 kerekű malom után

120 Ft

Joó János molnár kétkerekű malom porlás váltsága és füstpénz címén fizet

5 Ft

17 7/8 telek után 1 borjú váltságdíja

89 3/8 denar

Ugyanezen község tartozik 2441 3/4 napi robot, pénzbeli váltságdíja

460 Ft 57 2/4 denar

Telek utáni konyhai szolgáltatások, melyet telkenként megváltak á/80 denar

36 Ft 11 3/7 denar

17 7/8 ölfavágás

5 Ft 95 2/3 denar

Ugyanezen fa szállítási váltsága

2/3 denar

Hosszú úti szállítás váltsága

5 Ft 95 denar

110 1/2 font fonás váltságdíja, á/10 dn

11 Ft 05 denar

1162 Ft 57 dn.²

A Veszprém megyében fekvő Város-Lőd község összeírása, mely a veszprémi püspöki uradalomhoz tartozik és 16 6/8 egész jobbágytelegekből áll.

A szabad költözködésű jobbágyok neve és vagyoni állapota

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Mercz Ádám és János	1	1/8	—	17 3/4	—	6	—	—	—	4	1	—	—	4	1	—	1	—
Funtsch Jakab és János	3	2/8	—	24	—	8	—	6	—	—	2	—	2	2	1	4	—	—
Ripel János	1	1/8	—	12	—	2	—	—	—	—	2	—	—	3	1	1	—	—
Feldscher Ádám	3	1/8	—	17	—	4	—	—	—	4	2	—	—	3	2	—	4	—
Staub Egyed	3	2/8	—	14	—	5	—	3	—	—	2	—	2	3	1	1	3	—
Kungl József	5	2/8	—	15	—	3	—	—	—	2	1	—	—	5	2	—	1	—
Staub Fülöp	3	1/8	—	9	—	2	—	—	—	2	2	—	—	3	1	—	2	—
Klein Ádám	2	1/8	—	9	—	1 1/2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Steiner Mihály	—	1/8	—	15	—	2	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Englerth János	—	1/8	—	9	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Rath István	5	4/8	—	17	—	3	—	2	—	2	1	5	—	—	—	2	—	—
Schneider Ádám	—	1/8	—	14	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—
Péter Mihály	2	2/8	—	20	—	2	—	—	—	2	1	3	—	2	—	1	2	13
Lang János	—	2/8	—	20	—	2	—	—	—	2	1	—	2	2	1	1	2	5
Kreisz Frigyes	1	1/8	—	14	—	2	—	1	—	2	2	—	—	—	—	—	4	—
Czimerman Antal	2	2/8	—	20	—	5	—	3	—	2	3	—	6	6	3	3	2	12
Schneider István	3	2/8	—	15	—	3	—	—	—	2	3	—	—	—	—	1	3	15
Weisz Ferenc	—	2/8	—	26	—	6	—	3	—	—	3	—	—	4	2	1	2	1
Kungl Antal	1	1/8	—	15	—	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Krebs János	2	2/8	—	18	—	3	—	2	—	2	2	—	3	3	3	—	8	—
Kolb Mihály	2	1/8	—	14	—	2	—	—	—	—	1	—	—	4	2	—	4	—
Kungl János	1	2/8	—	17	—	4	—	3	—	—	2	—	—	2	2	—	5	—
Mahr Antal	2	1/8	—	10	—	3	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	1	—
Firster György	—	1/8	—	10	—	2	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—
Hadl János	—	3/8	—	10	—	2	—	2	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Kungl Mihály	—	—	—	10	—	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	2	—
Keller Fülöp	1	2/8	—	42	—	7	—	3	—	2	2	1	2	—	3	1	5	—
Staub Ádám	—	2/8	—	30	—	7	—	3	—	—	2	—	2	3	2	—	5	—
Krug Mihály	1	3/8	—	20	—	3	—	—	—	2	2	—	2	3	3	1	3	—
és András	1	—	—	20	—	3	—	—	—	2	2	—	—	3	1	—	3	—
Weisz András	8	4/8	—	40	—	10	—	2	—	2	2	—	—	2	—	1	4	5
Schneider György	1	1/8	—	14	—	1 1/2	—	—	—	2	2	—	—	3	3	—	1	—
Ertl Lajos	1	1/8	—	11	—	1 1/2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Salamon Ádám	3	1/8	—	14	—	1 1/2	—	—	—	2	—	—	—	5	2	2	3	—
Tonauer Ádám	1	2/8	—	10	—	4	—	—	—	—	2	1	—	—	—	1	4	—
Felker Lénárd	5	2/8	—	24	—	4	—	—	—	2	2	—	3	8	5	1	4	3
Carll Ádám	2	1/8	—	16	—	4	—	2	—	2	2	—	1	4	3	1	4	2
Fersch Mihály	2	2/8	—	16	—	4	—	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Osvald Antal	1	2/8	—	35	—	3	—	3	—	2	4	—	—	2	2	2	4	2
Faró Konrád	2	1/8	—	13	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Edl János	—	1	—	20	—	2	—	3	—	—	2	—	—	3	2	—	2	—
Ulrich Miklós	3	4	—	22	—	4	—	2	2	—	2	2	—	2	2	1	3	—
Nebel János	2	2	—	20	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	2	—
Keller János	—	1/8	—	26	—	7	—	—	—	2	2	2	—	7	7	2	4	—
Straub András	—	1/8	—	26	—	7	—	—	—	2	1	—	—	3	1	—	2	—
Tux János	2	2/8	—	15	—	3	—	—	—	2	1	—	—	1	1	1	1	—
Seibert Péter	1	2	—	20	—	5	—	—	—	4	2	—	—	9	4	—	4	—
Steinbach János	2	2	—	18	—	2	—	2	—	—	1	—	—	2	—	—	2	—
Faith József	1	1	—	27	—	7	—	—	—	2	2	—	—	3	1	—	3	—
Faith Sebestyén	—	1	—	27	—	7	—	—	—	2	1	—	—	3	1	1	2	—
Hochausz Konrád	2	3	—	25	—	5	—	2	—	2	1	—	—	3	—	—	3	—
Weisz János	—	2	—	25	—	5	—	—	—	4	2	—	2	2	1	1	3	—
Faith István	1	1	—	12	—	3	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Saiberth Miklós	1	5	—	30	—	7	—	—	—	2	2	2	—	4	5	4	4	4
Staub István	1	1/8	—	10	—	2	—	—	—	—	1	—	—	3	1	—	2	—
Wenczl Péter	1	—	—	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—
Ganter József	1	2	—	24	—	5	—	2	1	2	1	—	—	2	2	—	2	—
Schöll János	2	3	—	30	—	5	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—
Schöll Sebestyén	3	2	—	20	—	3	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Bill János	1	2	—	17	—	4	—	—	—	2	1	—	—	1	—	2	2	—

Mercz Fülöp	2	3	—	16	—	4	—	3	—	—	2	—	—	4	2	—	2	—
Schöll András	2	2	—	15	—	3	—	—	—	2	2	—	—	3	2	1	—	2
Freind János	3	2	—	13	—	2 1/2	—	—	—	—	1	2	—	3	3	2	2	—
Englerth András	1	1	—	17	—	3	—	3	—	—	1	—	—	3	2	2	—	—
Nebel György	3	1	—	13	—	3	—	2	—	—	1	—	—	2	1	—	2	—
Pegmon Mátyás	1	1	—	15	—	4	—	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	—
Staub Ádám	2	2	—	24	—	4	—	2	—	—	2	—	—	2	3	3	1	4
Keller György	1	1	—	11	—	3	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	8	1
Schmidt Pál	2	1	—	9	—	4	—	1	—	—	1	—	—	2	2	—	—	—
ifj. Fischer János	2	1	—	22	—	3	—	1	—	2	1	—	—	4	3	1	4	—
Müller Lőrinc	1	1	—	14	—	2	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—
özv. Feschler Jakabné	2	6	—	36	—	3	—	—	—	2	2	—	—	—	1	1	—	—
Fürster János	2	1	—	12	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Müller Ádám	—	1	—	8 1/2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Schneider János	1	1	—	14	—	1 1/2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
id. Fischer János	2	1	—	7	—	1 1/2	—	2	—	—	2	—	—	2	3	—	3	—
Müller Krisztián	—	1	—	20	—	2	—	3	—	—	3	—	—	5	4	3	3	—
(Iringer Bernát)	1	zsell.	—	8	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Steinmayer János	2	1/8	—	30	—	5	—	3	—	—	1	—	—	2	2	—	2	—

Házasszellérek

Frank Ádám	2	—	12	2	—	2	—	2	2	1	—	—	—	2	1	—	4	12
Vindischman István	3	—	7	2	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2
Litter József	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ganter János	—	—	4	4	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Schneider János	2	—	7	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—
Krebs Ádám	1	—	6	2	—	—	—	—	—	2	2	—	—	1	1	—	3	—
Staub Ádám	1	—	7	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—
Schwartz Vince	3	—	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Fertig Sebestyén	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	3	1	—	—	—
Sauer Pál	—	—	10	—	—	1 1/2	—	—	—	2	3	—	—	2	2	1	—	—
Krimauer Vitus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Feth György	3	—	6	—	—	1 1/2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—
Stenger Ádám	1	—	6	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—
Klein Márton	1	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—
Kungl György	3	—	6	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	2	—
Reizinger Péter	1	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gair Ádám	3	—	5	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Gair Vikardus	3	—	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
özv. Feth Bálintné	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
özv. Gebaur Józsefné	1	—	3	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	3	2	—	1	2
Brechner Ádám	2	—	5	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—
Schlager Mátyás	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vebesch Frigyes	2	—	2 1/2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
Steinmayer Mihály	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—
Mahr Ferenc	3	—	7	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	3	2	—	2	—
Merlinger Mihály	—	—	5	—	—	1/2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—
Gair János	2	—	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Czimerman Gáspár	—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Weisz Mihály	2	—	6	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	2	2	—	2	—
Deller György	1	—	5	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Licz Ádám	3	—	7	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Geisz Jakab	2	—	6	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	2	—
Krebs Jakab	4	—	5	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	2	1	—	2	—
Steinmayer István	1	—	8	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	3	1	—	3	—
Ruberth György	2	—	4	—	—	1 1/2	—	—	—	—	1	—	—	4	2	—	2	—
Keszler Ádám	—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Schölnaht Ferenc	—	—	4	—	—	1 1/2	—	—	—	—	1	—	—	2	2	1	1	—
Pfenig Mihály	3	—	2 1/2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	2	—	3	—
Fekker Ádám	6	—	5 1/2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hendler Mihály	—	—	12	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—
Steinmayer Henrik	4	—	9	—	—	2	—	—	—	—	2	1	—	3	5	1	—	—
Wenczl Miklós	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Englerth Miklós	3	—	5	—	—	3	—	—	—	2	2	—	—	2	1	1	—	5
Vindisch Miklós	1	—	5 1/2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	2	2	—	2
Frisz Ádám	2	—	6	—	—	1 1/2	—	—	—	2	1	—	—	2	2	—	2	—
özv. Fleckstein Bálint	2	—	5	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—

Koller Mátyás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tollhamer József	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Menth Miklós	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tajser György	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
Strohmajer József	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eschebohr Jakab	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Schall György	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hehr Sebestyén	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Frisz Sebestyén	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Former Péter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Englerth Henrik	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Menglerth Ádám	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pfennig János	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leber Mihály	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kréger Mátyás	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eblerth József	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prem János	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Schmidt András	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sauer Ádám	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stenger János	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reisz Jakab	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hock Péter	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hauptman Ádám	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pompeck János	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kungl János	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hock Fülöp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Müller György	2	-	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	2	-	1	-	-

Város-Lőd községben a következő püspöki uradalmi épületek találhatóak:

1. Kőből épült vendégfogadó. Zsindellyel fedve boltozat nélkül, amelynek udvarán patak folyik keresztül, az udvarról ajtó vezet a konyhába vagy a pitvarba, melyben tűzhely, kemence, üveges rácsos ablak van.³

Innét három ajtó vezet, egyik az udvarra, másik jobboldalt a bérlő szobájába, amelyben három ablak van ráccsal és zöld kályhával. A konyhából a harmadik ajtó baloldalt az ivószobába vezet, amelynek hasonlóképpen van három ablaka ráccsal és vörös színű kályhája. Innét egy ajtó vezet a boltozatos kereskedésbe, ennek két ajtaja van, a felül félköríves az udvarra, a másik a kamrába vezet, amelynek rácsos ablaka van. Innét ismét ajtó vezet az udvarra. Az udvar karóval van kerítve, amelyben a patakon túl durva téglából épített és zsindellyel fedett pálinkafőző van. Az itt található felszerelés mind a bérlő tulajdona. Vele összefügg az istálló, hasonló anyagból építve, amely 12 szarvasmarha befogadására alkalmas. Egy másik istálló is van, amely vesszőből készült és sárral van betapasztva és szalmával fedve. Ez 12 állat befogadására alkalmas. Van félszer a kocsi számára és széna tárolására, amely folytatása ennek az istállónak, s két oldalról karókkal van kerítve. Az udvaron túl, – nyugati irányban – van egy téglából épített boithajtásos pince külön

tető nélkül kettős ajtóval, kétszáz akó bor tárolására alkalmas. Most zsidó bérlője van, aki évente 400 Ft-ot fizet.

2. Vendégfogadó a falu vége felé északi irányban, amelynek falai fából és vesszőből készültek, sárral tapasztva. A tetőzete részben deszkából, részben szalmából van. Az északi oldalon van az ivószoba. Ablakai rácsosak, miként a többieké is. A kályha régi vörös csempéből van. A szomszédságában van a konyha kemencével és tűzhellyel, innét az egyik ajtó az udvarra, a másik a szobába vezet, melynek két ablaka van, a kályha vörös színű. A padlója deszkázott, ugyancsak fából van a pincébe vezető lépcső és korlátja is. Innét ajtó vezet a kamrába, amelynek egy ablaka van és falépcső vezet a ház padozataig. Innét ismét egy szobácskába lehet jutni, vagy inkább egy másik kamrába, amelynek egy ablaka van és közönséges vörös színű kályhája, azután egy kicsi pitvar, amelyből ajtó vezet az udvarra és a vendégek számára fenntartott szobába, ennek van két ablaka és kályhája. Pince, melynek bejárata kelet felé néz az ivószoba alatt, 60 akó bor tárolására alkalmas.

Az istálló nyers téglából, szalmával fedett, kb. 30 ló befogadására alkalmas.

Hat faoszlopon nyugvó kocsiszín 4 kocs számára szalmával fedett, nagyon rossz állapotú.

3. „Farkas Gyep”-nek nevezett vendégfogadó, a Bakony erdő köze-

pén a Városlődről Pápára vezető út mellett, fából és vesszőből készült, sárral tapasztott, tetőzete szalma, a padozata kemény deszkából készült.

Van benne vendégszoba két ablakkal és kályhával, konyha kemence nélkül, ugyancsak szoba két ablakkal, vörös kályhával. Az épülethez hasonló istálló 6 ló számára. A kocsiszín két ló számára, szalmával fedett, mindkettő omladozó. A pince szalmával fedett, 40 akó bor tárolására alkalmas. A kút belül fával borított.

A vendéglőért 30 Ft árendát fizetnek.

A vendéglő szomszédságában van két szellér lakás. Lakói Veingartner György és Fuxhoffer György. Az uradalomnak 1 Ft bért fizetnek.

4. Uradalmi gyümölcsös. A vendégfogadó környékén van a nemrég telepített gyümölcsös, melynek szélessége kb. 80 öl és hosszúsága kb. 140 öl, az országút felé fa korláttal van kerítve.

A gyümölcsfák még nem teremnek.

5. Fűrészmalom. A községben van keményfából készült, keményfa zsindellyel fedett fűrészmalom, a szomszédságában van a faoszlopon nyugvó faraktár, amelyben a következő urasági szerszámok találhatóak: „Vass dorong 2, Párály 1, Vass dorong kisebb 1, Korong karika 9, Törsök-Asztal 1, Törsök 12, Vass olló, Kapocs 5, Vass firisz 1, Vonyó szék 2, régi Deszka 300, Törsök húzó karika 1, korong kerék, tolló és tartó vassal,

4 vass karikára, 2 vass csapra: egy kerék 4 vass karikára: az alsó korongon is van 4 vass csap.”

6. A fűrészmalom molnárija számára faház áll rendelkezésre, amelyben van 1 szoba deszka padlóval és padlóssal, 3 ablakkal rács nélkül, közönséges vörös színű kályha, konyha fás kemencével és tűzhellyel, kamra két ablakkal. A házhoz elég nagy kert tartozik.

7. Serfőző háza nyers téglából készült, zsindellyel fedve, padozata deszkából, amelyben van egy szoba 2 ablakkal és ugyanannyi ráccsal, zöld kályhával, kis kamrácska 1 ablakkal, konyha tűzhellyel és kemencével. Műhely, vagy sörlaboratórium, uradalmilag elkülönített (?).

Hasonlóképpen külön épült 2 szoba, mindegyik két ablakkal és közönséges kályhával, konyha tűzhellyel és kemencével, pince a ház alatt kb. 80 akó bor tárolására alkalmas, 12 marhára épített istálló.

Két malom. Az egyiket Kostai-ger, a másikat a közbirtokosság bérlé.

9. Két halastó: a kisebbik kiszáradt. (Vö. Vp. lt. Archiv. Kollerianum Conscript. Cam. 1773. p. 355^v–356^v.)

Az uradalmi épületek a következők:

1. Ispánlakás nyers téglából (vályogból) készült, szalmával fedett, van benne az ispán részére 1 szoba két ablakkal rács nélkül, konyha tűzhellyel és kemencével, kamra 1 ablakkal rács nélkül, a hajdú részére szoba az előzőhöz hasonló, istálló 12 db állat részére.

2. A városlódi Hirschl Mátyás zsidó által bérelt ház, amelynek bérlete bennfoglaltatik a városlódi ház bérében. Ez bérlő számára raktáru szolgál. Nyers téglából készült, szalmával fedett. Van benne: 1 szoba két ablakkal, szokásos kályhával, konyha tűzhellyel és kemencével, kamra 1 ablakkal.

3. Malom, melyet a községi közbirtokosság bérel.

Város-Lőd község lakóinak állapota és szolgáltatásai

Szerződéses telek	Zsellérek Házás	háznélküli	Robot Szek.	Gyalog	Készpénzbeli juttatás Hosszú fuvar Fa száll.
16 3/4 Füstpénz 165 Ft	94 9-ed és 10-ed váltság 50 Ft 25 dn.	29	804	1360	4 6/32 16 3/4 Ételváltság 12 Ft 56 1/4 dén.
Összesítés:					
A 71 telkes ház után á 1 Ft					71 Ft – den.
94 zsellér ház után á 1 Ft					94 Ft – den.
16 3/4 telek után 9-ed és 10-ed váltság					50 Ft 25 den.
16 3/4 telek után ételváltság á 75 dn					12 Ft 56 1/4 cn.
Malom, mézszárszék, szabadbormérés címén					504 Ft
Fischer János robotos ház bérlete					12 Ft

Különleges bérlők

Városlódi zsidó bérlő a N°1-es vendéglőért, pincéért, pálinkafőzésért és kereskedésért	400 Ft
Hirschl Mátyás	200 Ft
Schercz Márton serfőző sör-árenda, a N°7-ház 1772. szept. 29-től évente	10 Ft
Adler Ferenc mester a Cseh-üveghutáért az ő gondozásában lévő mézszárszékért	404 Ft
Kostaiger Fülöp özvegye német-huta és malom mézszárszékért	10 Ft
A német üveghuta munkásai robot és tized c.	90 Ft
Scherer Péter vendéglős a N°3 vendéglőért és a bor szabad méréséért évente	30 Ft
Ugyanott két lakos füstpénz címén	2 Ft
A 16 3/4 telek után járó 804 igas munka vált.	268 Ft
123 zsellér 1360 napi munka váltsága	226 Ft 6 1/3
16 3/4 ölfa vágása váltsága	5 Ft 57 2/3
Ugyanennek fuvardíja	5 Ft 57 2/3
Hosszú fuvar megváltása	5 Ft 57 2/3
A Szentháromsági és Szt. Mihályi vásár	20 Ft

Összesen: 2821 Ft 60 dn.⁴

18 napi szolgálatra kötelezett zsellérek

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Steinmacher Konrád	1	-	-	-	2	-	-	2	-	-	1	3	4
Hoffman Mihály	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Schmidt Fülöp	-	-	4	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Takács János	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-

Az uradalomnak 12 napot szolgáló zsellérek

Plumenschein Ádám	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hemberger Bálint	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lincz Frigyes	4	-	3/4	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-
Amrein Vilmos	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Seiberth József	2	-	7	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Schnellbach Mihály	3	-	3	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-
ifj. Schäffer Ádám	1	-	4	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-
Kungl Márton	1	-	6	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Hajk Márton	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Klausz János	-	-	10	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ticzl Antal	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plartman Ádám	2	-	4 1/2	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Pintér Mátyás	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-
Hugó János	-	-	12	2	-	-	4	2	-	-	2	1	-
Ticzl György	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-
Schöffler Mihály	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Klock Boldizsár	-	-	3/4	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Pintér Mihály	1	-	3/4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Vongh Lőrinc	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Schmidt András	2	-	6	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-
Intervisz Ádám	-	-	5	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hauptman Ádám	1	-	5	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Eisenmacher Ádám	-	-	8	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-
Fux Márton	-	-	7	0	-	-	-	1	-	-	-	-	-
özv. Leimeister Ádámné	1	-	8	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-
Angl Mátyás	4	-	7	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Haffner Menyhért	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Auszperger István	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-
Eisenmacher János	-	-	4	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-
id. Schöffler Ádám	1	-	6	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Schmidt Mihály	1	-	8	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Englert Bálint	-	-	7	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Vizner János	5	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Schuman Mihály	2	-	2 1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ticzl Mihály	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-
Hauptman Ulrich	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erlich János	2	-	8	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hauptman János	-	-	8	2	-	-	-	2	-	-	-	2	-
Staub János	2	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Wolff Tamás	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Holczer Pál	-	-	4	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ádám Miklós	-	-	5	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Müller Pál	1	-	7	2	-	-	-	1	-	-	2	-	-
Rupert Gáspár	1	-	2 1/2	3	-	-	-	3	-	-	-	1	-
Reiff Fülöp	-	-	4	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-

Az uradalomnak 8 napot szolgáló zsellérek

	1	8	9	10	11	12
Carl Mihály	–	–	–	–	–	–
Steiner József	1	1	–	–	–	–
Krammer János	–	1	–	–	–	–
Pauloch Mihály	–	–	–	–	2	–
Grinn Károly	1	–	–	–	2	–
Sirak János	–	–	–	–	–	2
Princz József	–	–	–	–	–	–
Artner Ferenc	1	–	–	–	–	–
ifj. Kungl Mihály	–	–	–	–	–	–
Fux Henrik	1	–	1	–	–	1
Kungl Kristóf	–	1	–	–	–	–
Fehr György	–	1	–	–	–	–
Vágner Péter	–	–	–	–	–	–
Kungl Miklós	–	1	–	–	–	–
id. Kungl Mihály	3	1	–	–	–	3
Csutorás Pál	1	–	–	–	–	–
Rozman János	–	–	–	–	1	–
Eisenkammer Konrád	–	–	–	–	–	–
Schöffler Ádám	2	–	–	–	–	–
Mochus Mihály	1	–	–	–	–	5

Jegyzet:

- 1 = Úrbéri telek (33)
 2 = Szerződéses telek (6 5/8)
 3 = Úrbéres házas zsellérek (6)
 4 = Úrbéres háznélküli zsellérek (16)
 5 = Szerződéses házas zsellérek (38)
 6 = Szerződéses ház nélküli zsellér (16)
 7 = Telkes jobbágyok igás bototja (2034)
 8 = Úrbéres és szerződéses zsellérek gyalog robotja (818)
 9 = Hosszú úti előfogat (9 29/32)
 10 = Fonás (198 font)
 11 = Telek után járó fa (39 5/8 öl)
 12 = Ház után járó füstpéncz (116 Ft)
 13 = Élelmiszer váltáság (4 Ft 96 1/8 dn.)
 14 = Összes készpénz szolgáltatás (120 Ft 96 1/8 dn.)

Kis-Lőd község állapota és szolgáltatásai

1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	6 5/8	6	16	38	16	2034	818	9 29/32
10	11	12	13	14				
198	39 5/8	116	– 4 96 1/8	120 96 1/8				

Van tehát:

43 jobbágytelekhez tartozó ház, amely füstpéncz címén fizet	Ft	den.
29 szerződéses telekhez tartozó ház füstpéncz címén fizet	43	–
6 úrbéres zsellérház	29	–
38 szerződés szerint robotoló zsellérház	6	–
6 5/8 jobbágytelek élelmiszerváltáság címén fizet á 75 dn.	38	–
2 borjú váltáságdíja	4	96 1/8
H a s z o n b é r e k :	1	98 2/8
Schebelle 1770. okt. 20-án kelt szerződés értelmében a hámor telkéért a bor szabad árusításáért	50	–
Nemes Balassa Mihály az uradalmi jog elismerése címén	20	–
A hentes a mézárászékért	8	–
100 font tehénhúsért á 5 1/2 dn.	20	–
Keller Miklós pék	5	50 –
A 39 5/8 jobbágytelekért tartoznak 2034 napi szekeres munkával, melynek pénzbeli értéke	12	–
A házas és házatlan zsellérek tartoznak 818 napi robottal, melyet, ha pénzen megváltanak, kitesz	678	–
39 5/8 öl favágás, melyhez 79 2/8 napszám szükséges díja	136	2 2/3
Ugyanennek hazaszállítása	13	20 2/3
Fonás 198 font á dn. 10 fontváltáságdíj	13	20 2/3
33 telek után élelmiszer váltáság á 80 dn.	19	80 –
Hosszúfuvarok váltáságdíja	26	40 –
	13	20 2/3

Összes bevétel

Ehhez járul még a Szent Vendeli vásár díja

1098 27 1/8 2/3
10 –⁶

A veszprémi püspöki uradalomhoz *R e n d e k* község összeírása, mely Veszprém vármegyében fekszik,
38 1/8 egész jobbágytelekből áll.

A szabadköltözésű jobbágyok neve és vagyoni helyzete

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vajda György	—	1/2	22	4	—	—	2	2	—	—	1	4	—
Vajda Ádám	—	1	44	8	—	2	4	1	—	—	2	4	—
Kéri Ferenc	2	1/2	22	4	—	—	2	3	—	2	2	3	—
Kéri Pál	1	1/2	22	4	—	—	2	1	—	—	2	4	—
Szabó János	1	1	44	8	—	—	2	2	—	—	2	4	—
Szabó Péter	—	1/2	22	4	—	—	—	1	—	—	1	3	—
id. Varga János	2	1/2	22	4	—	—	2	1	—	—	1	3	—
Fux Mátyás	1	2	88	16	2	—	4	2	—	—	5	—	—
Felbert György	3	1	44	8	2	—	2	2	—	—	1	4	—
id. Papp István	2	1	44	8	2	—	2	3	—	—	2	2	—
ifj. Papp István	2	1/4	11	2	—	—	—	1	—	—	—	3	—
Sauber János	3	2	88	16	—	—	4	3	—	—	2	5	—
Porth János	2	1	44	8	—	—	2	2	—	—	1	—	—
Peck Antal	8	2	88	16	2	—	4	2	1	2	5	6	4
Vajda János	2	1/2	22	4	2	—	—	2	—	—	1	1	—
Gecz József	—	1	44	8	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Tóth Mátyás	—	1	44	8	—	—	2	1	—	—	1	—	—
Haffner János	—	1	44	8	2	—	—	1	—	—	—	1	—
Hocz Márton	—	1	44	8	3	—	—	2	—	—	1	2	—
Fischer Henrik	1	1	44	8	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Peck József	—	1	44	8	—	—	2	1	1	—	1	1	—
Fléder Antal	—	1	44	8	—	—	4	2	1	—	1	2	—
Szekeres István	1	1/2	22	4	—	2	—	1	—	—	1	—	—
Ládás Pál	2	1/2	22	4	—	—	2	2	—	—	2	—	—
Pauer György	3	1/2	22	4	2	—	—	1	—	—	—	—	1
Takács Mihály	3	1/4	11	2	—	—	—	1	—	—	—	3	—
ifj. Ládás Pál	2	1/2	22	4	—	—	2	1	—	1	—	2	—
Vass János	1	1/2	22	4	—	—	—	2	—	—	1	—	—
Majczinger Miklós	1	1/2	22	4	2	—	2	1	—	—	—	1	—
Kunderman István	—	1/4	11	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—
Teckl György	3	1/2	22	4	—	—	2	2	—	—	1	3	—
Perger Károly	—	1/2	22	4	3	—	—	—	—	—	—	1	—
Rosta Pál	3	1/2	22	4	2	—	—	1	—	—	—	2	—
Németh Mihály	1	1	44	8	2	—	4	2	—	—	4	6	—
Böhm András	1	3/4	33	6	—	—	2	2	—	—	1	1	—
Mohr Mihály	1	1	44	8	—	—	2	1	—	—	—	2	—
Pfehr János	1	2/4	22	4	2	—	—	1	—	—	—	—	—
Madler Benedek	4	2/4	22	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Küh-Teuffel Mihály	3	2/4	22	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Lang Ferenc	2	2/4	22	4	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Moger István	—	1/4	11	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Blasko Mihály	2	1/4	11	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—
Reiter János	—	2/4	22	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leyer János	3	2/4	22	4	3	—	—	1	—	—	—	2	—
Falckner Mátyás	—	2/4	22	4	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Ringauff András	1	2/4	22	4	2	—	—	1	—	—	—	3	—
Velinger Simon	1	1/4	11	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—
Schmarczl József	4	2/4	22	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Csaplak János	—	2/4	22	4	—	—	2	1	—	—	—	—	—
Hujder József	1	1	44	8	4	—	—	2	—	—	—	—	—
Vagner Fülöp	—	1/2	22	4	—	—	—	1	—	—	—	2	—
Rigó István újtelepes	2	1/4	11	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—

Szerződéses jobbágyok

Ficzko János	—	4/8	20	8	—	—	4	2	—	—	4	—	—
Kneisz György	—	1/8	18	1/2	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Venczbach Ferenc	4	1/8	16	2	—	—	2	2	—	—	1	1	—
Lencz Ferenc	4	1/8	18	1/2	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Amenth Henrik	3	1/8	18	—	—	—	2	2	—	—	—	2	—

Helczl Egyed	1	1/8	18	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Pauer János	—	1/8	18	—	1	—	—	1	—	—	—	2	1
Fix János	1	2/	18	2	—	—	2	1	—	—	—	4	—
Fix György	—	1/	18	2	—	—	2	1	—	—	—	4	—
Kauffman János	1	1/	18	2	—	—	—	3	—	—	2	—	—
Klespiz Péter	—	1/	16	1	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Ripel Bálint	3	1/	18	1	—	—	1	2	—	—	—	—	4
özv. Meml Mártonné	1	1/	18	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1
Klespiz András	1	1/	16	1	—	—	1	2	—	—	—	—	4
Felcker Henrik	—	1/	16	1	—	—	2	2	—	—	—	—	1
Brandstetter György	—	2/	18	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—
Schvartz József	3	1/	18	1/4	—	—	2	1	—	—	—	1	—
Vajmer Jakab	3	1/	16	2	—	—	—	1	1	—	—	4	4
Fix Ádám	—	1/	20	2	—	—	2	1	—	—	1	—	3
Kopaszreiter András	2	2/8	36	4	—	—	2	2	—	2	5	—	—
Hoffman Ádám	3	1/8	18	2	—	—	2	2	—	—	—	4	—
Schvartz János	—	1/8	18	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Frelich János	1	3/8	36	—	—	—	2	2	1	—	—	3	1
Áment János	4	1/8	16	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2
<i>Házasszellér jobbágy</i>													
Papp János	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
<i>Háználküli zsellérek</i>													
Takács János	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Vágner Bálint	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Kulman Ádám	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(364^r) *R e n d e k* községben a jobbágyok szolgáltatásainak
összesítése

Úrbéri telek	34 1/2
Szerződéses telek	3 1/2
Úrbéres házas zsellér	1
Úrbéres háználküli zsellér	19
Szerződéses házas zsellér	2
Telkes jobbágyok robotja	1965 nap
Zsellérek robotja	135 nap
Hosszú fuvar	9 7/32
Telkek után járó fa	38 1/8 öl
Fonás	207 font
Füstpénz házak után	74 Ft
Terményváltáság	2 Ft 71 7/8 den.
Összes készpénzjárandóság:	76 Ft 71 7/8 den.

A földesúri járandóságok pénzértéke:

	Ft	dn.
71 jobbágyház után füstpénz címén házanként á 1 Ft	71	
3 zsellérház után 2 füstpénz címén házanként á 1 Ft	3	
3 5/8 árendás telek után terményváltáság á 80 dn.	2	71 7/8
Mészárszéket bérlő mészáros fizet	15	—
34 1/2 jobbágytelek utáni terményváltáság á 80 dn.	27	60
Az igazállattal rendelkezők 1965 napi robotjának váltásága	655	—
A zsellérek 135 napi robotjának pénzértéke	22	05
38 1/8 ölfa fuvardíja készpénzben	12	71 2/3
Ugyanazon ölfának vágásának váltáságdíja	12	71 2/3
Hosszú fuvar váltáságdíja	12	71 2/3
207 font fonás váltáságdíja	20	70
Összesen:	855	21 7/8 ⁷

Udvari puszta

Rendek község határán belül található Udvari puszta, amely szintén a veszprémi püspöki uradalomhoz tartozik. Ugyanis a rendekiek művelték korábban a pusztát, mint a telekhez tartozó földet. Alighogy a puszta létezése nyilvánvalóvá lett, nem találták meg a hozzátartozó földeket és réteket. A legutóbbi esztendőben, amikor az irtásföldeket felosztották, a pusztához tartozó földeket, mint nem irtásföldeket felosztották, a pusztához tartozó földeket, mint nem irtásföldeket találták, az uradalom saját kezelésébe vette és Udvari pusztához csatolta. Hány pozsonyi mérőnyiek ezek a földek? Teljes biztonsággal nincsen megállapítva, 1773. év tavaszán bizonyos részét bevetették, de a vetőmag a kislődiek vetőmagjával összekeveredett.

Kislődön tavaszi rozssal bevetettek 20 pozsonyi mérőnyit, zabbal 250 pozsonyi mérőnyit.

Udvariban árpából 42 1/2 mérőnyi. Van még itt a püspöki uradalomnak kb. 150 szekér szénát termő rétje.

Úveghuta (is) van kettő, melyet a püspöki uradalom engedélyével ugyanazok a mesterek építették, akik a Bakony erdejében a városlődi hártában (is) hutát építettek. Az épületek és felszerelés a bérlet lejártakor az uradalomé lesz. A bérletet évente fizetik.

A vashámort hasonlóképpen az uradalom engedélyével Schebelle József úr építtette, ahogyan a Bakony erdejében Kislődön is épített. A bérlet lejártakor az épületek és felszerelés az uradalomé lesz, miután a felértékelés után a püspökség azok árát kifizette.

Ezen összeírás idején a földmérő (mérnök) folytatta Kislőd, Rendek falvakban és Udvari pusztán a szántóföldek és rétek felmérését, amelyeket telkek szerint felosztva a lakosoknak művelésre átadtak. Ami Udvari pusztán kívül a szántóföldekből és rétekből visszamaradt, azokat a püspöki uradalom saját kezelésébe vette kettős vetésforgóval.⁸

Kislőd területén becslés alapján gabonából a következő jövedelem várható:

Összes termés	2300 pozsonyi mérő, melyből
levonva a vetőmag számára marad tisztán	750 pozsonyi mérő, az uradalom 1550 P.M. és pedig:
vegyes búzából	kb. 910 P.M. á 75 dn . . . 683 Ft 20 dn.
rozsból	kb. 40 P.M. á 60 dn . . . 24 Ft
árpából és zabból	kb. 600 P.M. á 50 dn . . . 300 Ft
Összesen:	1550 P.M. 1007 Ft 20 dn. ⁹

Rendek községben

Összes termés	730 Pozsonyi mérő,
levonva vetőmag tisztán marad	146 Pozsonyi mérő 584 Pozsonyi mérő
értéke vegyes búzából	kb. 441 P.M. á 75 dn. 248 Ft 75 dn.
zabból	kb. 143 P.M. á 50 dn. 71 Ft 80 dn.
Összesen:	584 P.M. 320 Ft 25 dn. ¹⁰

Udvari pusztán

Közepes termés	460 P.M. (vegyes búza)
levonva vetőmag	100 P.M.
Marad tisztán	300 P.M. á 75 270 Ft ¹¹

Tized jövedelem 1772-ből

Veszprém város kilenced és tized váltásága 677 Ft 43 dn.

Bárányokból

Veszprém kilenced és 10-ed	63 Ft	61 dn.
Veszprém tizenhárom város tized	63 Ft	51 1/2
Eöskő	61 Ft	48 1/3
Hagymáskér	56 Ft	78 1/3
Eössy	92 Ft	31

Méhek

Eössy község	3 Ft	43 dn.
Hagymáskér	2 Ft	33 dn.
Eöskő	1 Ft	47 dn.
Kis-Lőd és Kostaiger-féle tized váltással	7 Ft	02 1/4
Rendek	1 Ft	75 dn.

Összesen: 971 Ft 39 dn.¹²

Tized bérlet

	Ft	dn.
Tekintetes Szlávy Pál budai tized bérlete	10 000	
Lepsényi uradalom a lepsényi, dudari és kovácsi tizedekért fizet évente	389	
A lepsényi provisor a kajári és foksabadi tizedekért fizet	200	
Jankovics László úr a bozsoki tizedekért	26	
Ladányi György úr a szentistváni és litéri tizedekért fizet	60	
A mezőszentgyörgyi közbirtokosság a tizedekért fizet	65	
Aka község a tizedért fizet	35	

A marcali uradalom a marosi tizedekért fizet	100	
Az enyingi uradalom az enyingi és mezőkomáromi tizedekért fizet	550	
A palotai uradalom a papkeszi tizedekért	80	
A csernyi tizedekért fizet	8	60 dn.
A Lang uradalom a táci tizedekért fizet	130	
Szóke János úr a balhási és csajági tizedekért fizet	85	
Beniczky Antal úr a berhidai tizedekért fizet	45	
Orosz Ferenc úr a rátóti tizedekért	50	
a sári tizedekért fizet	25	
Összesen:	12 023 Ft	60 dn. ¹³

*Természetbeni tizedjövedelmek.
Gabonában.*

1772-ben	tiszta búza	vegyes búza P.M.	rozs	árpa	zab	tönköly	kukorica P.M.	lencse
Ósi 9-ed 10-ed	—	416 1/2	—	182	221	—	—	—
Hajmáskér 9-ed 10-ed	—	237	—	60	140	—	2 50	—
Kislőd 9-ed 10-ed	—	385 1/2	—	92 1/2	186	40	4 3	4 11
Rendek 9-ed 10-ed	—	—	—	—	—	77 1/8	5/8 9	3/8
Eöskő sola 10-ma	—	193/8	—	71/2	8	—	—	—
Összesen:		1058 1/8	—	342	555	117 1/8	7 5/8	4/35

Ezen termények pénzbeli értéke közepes ár szerint:

	Ft	dn.
Vegyes búza 1058 1/8 mérő á 75 dn ...	793	59
Árpa 342 mérő á 50 dn ...	170	10
Zab 555 mérő á 50 dn ...	277	50
Tönköly 117 1/8 mérő á 45 dn — —	52	65
Kukorica 7 5/8 mérő á 45 dn ...	3	22
Lencse 4 mérő á 75 dn ...	3	

Természetbeni tiszta jövedelem: 1207 Ft 06 dn.

B o r kilenced és tized:

Ósi területén 300.58 pozsonyi vödör,
Hajmáskér 7.23 pozsonyi vödör

Összesen: 308.17 közepes pozsonyi vödör közepes ára
á 1 Ft 50 dn, amely kitesz 454. 38 1/2

Kilences és 10-ed jövedelem Összesen 1661 Ft 44 1/2 dn.¹⁴

Malom jövedelem. 1772.

	Búza		Árpa	Kukorica P.M.
	tiszta	vegyes		
Hajmáskéri malom	38	128	34	—
Eósi malom	—	153	62	
Szecskey malom	—	157	44	
Fülei malom	—	127	54	
Polgárdi malom	—	204	48	4
Összesen:	38	794	862	4

A malom jövedelem pénzértéke a tiszta búzát á 1 Ft, a többbit az előző értékelés szerint számítva
összesen 476 Ft 50 dn.¹⁵

—	—	—	144	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	6.50	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	6.50	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	26	—	—	20	—	1/4	1/4	1/4	1	—	—
—	25	1	1	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	16	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
2 50	20	— 80	11.30	—	—	16	—	1/4	1/4	1/4	—	—	—
—	50	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	50	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	1	—	—
112.50		50.40		114		700	90	9	9	9	20	4 1/2	42
	1260		1778.90		69								

*A tekintetes veszprémi püspöki uradalom jövedelmeinek
összesítése*

	Fix jöv. Ft	dn.	Reménybeli jöv. Ft	dn.
Veszprém városból befolyik	1977.	30		
Hagymáskér faluból	836.	95 5/8		
Eőssi faluból	409.	73 2/8		
Város-Lőd faluból	2289.	81 2/8		
Kiss-Lőd faluból	238.	45 1/8		
Rendek faluból	91.	71 7/8		
Tizedek bérlete	12023.	60		
Sajátkezelésű gazdaságból közepes esztendőben				
Gabonából			1265.	53
Borból			170.	—
Szénából			730.	—
9-es és X-ed jövedelem				
Gabonából			1884.	49
Borból			454.	38
Bárányokból			277.	76
Méhekből			16.	1/4
Malom jövedelem 4 malom után			746.	50
Vásár jövedelem 5 vásár után			130.	—
Erdők jövedelme fa eladásból			150.	—
Makkoltatásból			500.	—
Munkaváltásból 5 falu után			3568.	71
Favágás váltásdíja			57.	53
Fahordás váltásdíja			57.	53
Hosszúfuvar váltásdíja			57.	53
Füstpénzből	138.	31 3/7		
Fonásból			87.	40
Összesítés:	18005.	89	10253.	38
	10153.	38 1/4		
(371 ⁷) Mindkettő összege:	28159.	27 1/4		
Remélt jövedelem a kislódi gazdaságból	1007.	20		
a rendeki gazdaságból	320.	25		
az udvari major gazdaságból	270.	—		
Összesen:	29756.	72 1/4 ¹⁷		

Weszprém, 1773. Június 4.

Magyarósy Ferenc s.k.
veszprémi királyi sóhivatali tisztviselő,
Regius Salis Weszprimiensis Perceptor.

JEGYZETEK

1. Veszprémi püspöki levéltár „Kolleriana” fasc. 120. p. 349 v-r
2. Ibidem: 349r-350r
3. Ibidem: 353v-355v
4. Ibidem: 355r-357r
5. Ibidem: 359v-360f
6. Ibidem: 360r-361v
7. Ibidem: 363v-364f
8. Ibidem: 365v-365r
9. Ibidem: 365r
10. Ibidem: 366v
11. Ibidem: 366r
12. Ibidem: 367r
13. Ibidem: 367v
14. Ibidem: 368v
15. Ibidem: 368v
16. Ibidem: 369r-371v
17. Ibidem: 371r-372v
18. Vpl. 20-23/1973. sz.
„Dr. Klempa Sándor püspök úr 1973. január 25-én a következő tájékoztatóval adta át a „Conscriptio Cameralis I. Domini Wespremiensis Sede vacante Episcopatus Wespremiensis 1773” fotókópiáit: „Két évvel ezelőtt

dr. Pfeiffer János örkanonok úr javaslatára felkerestem Majtényi Béla teol. tanár urat Bécsben, hogy a Landesarchivumban kutassa fel azt az iratcsomót, amely tartalmazza a veszprémi püspöki palota berendezései tárgyait és egyben felvilágosítást nyújt az akkori városi helyzetről is. Ez az irat egy évi kutatás után előkerült és fotókópiázva pontosan tartalmazza az eredeti kéziratot.” Eredeti nyelve latin. Díszes tokba zárva a „Koller-levéltárban” nyert elhelyezést. Jelzete: „Kolleriana” fasc. 120.

JÓZSEF KÖRMENDY

DIE ERGISTRATUR DER KAMMERN FÜR DIE VESZPRÉMER KIRCHENGÜTER DES BISCHOFS VON VESZPRÉM ZUR ZEIT DER VAKANZ IM JAHRE 1773

Die Studie bildet einen – den III. – Teil einer Reihe. Den I. Teil kann man im Band 17 (Seiten 333–351) der „Mitteilungen der Mussen des Bezirks Veszprém” finden, den II. Teil jedoch im Band 18 (Sei-

ten 429–435) der „Mitteilungen der Mussen des Bezirks Veszprém”.

Der III. Teil der Reihe befaßt sich mit der kammerlichen Registratur über fünf

beschöfliche Besitze, namentlich die Besitze Hajmáskér, Városlőd (Nagyleved), Kislőd (Kisleved), Rendek, und Udvari.